

VERSLAG van de vergadering van de Financiële Audit Commissie van 13 mei 2020 (via Microsoft Teams)

Voorzitter:

Drs. E.H.R. Dinklo;

Aanwezig:

Drs. R. Strijk (gedeputeerde), H. Bittich (Denk), R.G.J. Dercksen (PVV), ing. L.C. van den Dikkenberg (SGP), M.J. de Droog, MSc. RA (D66), mr. N.M. Groen MA (GroenLinks), W.M.M. Hoek (50PLUS), V.C. Janssen (VVD), H.J. Keller (PvdD), N.A. Krijgsman (PvdA), drs. J.H. van Oort (ChristenUnie), A.M. Poppe (SP), J.C. van Wijk (FvD) en W. Wijntjes (CDA);

Van ambtelijke zijde aanwezig:

Drs. T.J. Dorst (griffier) en G. van Weerd (verslag).

1. OPENING

De voorzitter opent deze digitale vergadering en heet de aanwezigen welkom, in het bijzonder de accountant mevrouw Koedijk en gedeputeerde Strijk.

1.2 Vaststellen agenda

Akkoord.

2. TER BESPREKING

2.1 Bespreken stand van zaken controle jaarrekeningen 2018 en 2019 in aanwezigheid van de accountant mevrouw M. [Koedijk](#)

De voorzitter deelt mede dat de FAC in deze vergadering door GS en de accountant worden geïnformeerd over de stand van zaken controle jaarrekeningen 2018 en 2019. PS krijgen de mogelijkheid daarop te reageren.

De voorzitter verontschuldigt zich voor het feit dat de stukken voor deze vergadering laat zijn aangeleverd, maar helaas bleek dat niet eerder mogelijk te zijn. Vervolgens licht hij het proces in deze vergadering toe.

Gedeputeerde Strijk excuseert zich eveneens voor de late aanlevering van de stukken maar dat geeft wel aan hoe dit proces “onder stoom en kokend water” verloopt.

PS hebben van de accountant een korte update ontvangen over de voortgangrapportage jaarrekeningcontrole. Hij herkent zich daar in. Het goede nieuws is dat het aanleveren van stukken volgens planning verloopt, echter, de kwaliteit van de stukken is voor de accountant niet altijd voldoende om tot een oordeel te komen. Er is in de maand mei nog veel werk te verrichten en de planning lijkt haalbaar. De inzet is nog steeds om de jaarrekeningen 2018 en 2019 voor 15 juli vast te stellen, maar het blijft een spannend en ingewikkeld proces en het vraagt heel veel van de organisatie.

Zodra dit proces is afgerond, is het wat hem betreft “vol aan de bak” in het verbeteren van de financiële kolom van de provinciale organisatie.

Mevrouw Koedijk is blij dat de aanlevering van de stukken gelukt is, al was dat inderdaad aan de late kant. Zij licht toe dat er in de afgelopen periode veel is gebeurd. Er zijn veel stukken aangeleverd en er was regelmatig overleg over de kwaliteit van de aangeleverde stukken: dat alles is verwoord in de voortgangsrapportage. Er wordt duidelijk voortgang gemaakt, er worden goede stappen gezet en het is nu zaak dat tempo vast te houden. Er is vrijwel dagelijks tussen provincie en accountant contact over de gang van zaken. Er wordt alles aan gedaan om de geplande vaststellingsdatum jaarverslagen op 15 juli te gaan halen. Het team gaat daarvoor, maar daarbij tekent mevrouw Koedijk aan dat de maand mei cruciaal is. Helaas kon de accountant in de maand april niet de beoogde inhaalslag maken: dat hoopt zij wel in mei te kunnen doen. De maand mei is ook nodig om te kunnen inschatten of het budget haalbaar is en of de deadline van 15 juli een haalbare kaart is.

De voorzitter geeft het woord aan de fracties.

Mevrouw Groen laat weten dat zij, gezien de late aanlevering, de voortgangsrapportage slechts globaal heeft kunnen doornemen. Zij is blij met de voortgang maar vindt het jammer dat de kwaliteit van de aangeleverde stukken achterblijft. Aangegeven werd zojuist dat het spannend wordt de datum van 15 juli te halen en mogelijk moeten er door de accountant extra uren worden gemaakt om alles op orde te krijgen. GroenLinks kan er mee leven dat er extra tijd gevraagd wordt van de accountant om het proces goed te doorlopen, maar dan moet de datum van 15 juli wel worden gehaald. Kan die garantie worden gegeven?

De heer Janssen dankt voor deze rapportage. De accountant geeft aan dat de aanlevering van stukken zowel in kwaliteit als in snelheid in eerste instantie niet op orde was: dat bleef achter bij de verwachtingen. Hij vraagt de accountant naar de oorzaken en achtergronden daarvan. Voorts vraagt hij de gedeputeerde wat er wordt ondernomen om de kwaliteit van de stukken te verbeteren. Hij vraagt of de accountant in de controle punten heeft aangetroffen die nu al aanleiding geven tot extra zorg.

De heer Van Wijk constateert dat de accountant aan de ene kant laten weten dat de datum van 15 juli haalbaar is, terwijl die datum in de planning oranje gekleurd is, én er wordt uitgesproken dat het halen van die datum spannend is. Hoe groot acht de accountant het percentage dat het inderdaad nog haalbaar moet zijn?

De heer Wijntjes constateert in deze rapportage positieve punten, zoals de voortgang rond SiSa en het mogelijk halen van de deadline van 15 juli. De voortgang van het budget biedt wel enige zorg. Al met al vindt hij voorliggende verantwoording veel beter dan PS van de vorige accountant ontving.

De kwaliteit van de dossiers blijft met het oog op de controle van de jaarrekeningen nog steeds een heikel punt. Dat is al jarenlang het geval. Zijn vraag is wat daarmee nu precies aan de hand is. Hij gaat ervan uit dat er intern de nodige eisen worden gesteld aan de inhoud van dossiers. Het blijft wonderlijk dat de kwaliteit van de dossiers een steeds terugkerend discussiepunt is.

De heer De Droog sluit zich aan bij voorgaande sprekers. Hij memoreert de toezegging dat er stappen worden ondernomen om het financiële team te versterken, ook om de aanlevering van

stukken in het kader van de jaarrekeningcontrole te verbeteren. Hij vraagt hoe het team nu in elkaar steekt en of dat nu op orde is.

De heer Van Oort vindt het moeilijk te vatten dat er aan de ene kant een duidelijke winstwaarschuwing wordt afgegeven, terwijl dat aan de andere kant weer wordt afgezwakt. Kunnen zowel de gedeputeerde als de accountant dit nader duiden?

Hij sluit zich aan bij de woorden van mevrouw Groen over de financiën. Wat de ChristenUnie betreft mag er eventueel wat meer geld aan de accountant worden uitgegeven, maar dan moet de datum van 15 juli wel gehaald worden.

Hij sluit zich aan bij de opmerking van het CDA over de kwaliteitsborging van stukken, ook naar de toekomst toe. Nu gaat er veel tijd zitten in de afronding van de controle 2018 en 2019. Hij pleit ervoor om parallel daaraan de kwaliteit van de controle te verbeteren, met het oog op de komende jaren.

Mevrouw Krijgsman onderschrijft de woorden van het CDA en D66. Zij leest dat er nog steeds vacatures in de financiële kolom uitstaan bij een recruiter. Is er kans op dat die vacatures binnenkort worden ingevuld?

Mevrouw Poppe sluit zich aan bij de vraag van het CDA over de aanlevering van stukken. Al jarenlang horen de PS-leden dat de kwaliteit van stukken te wensen over laat. De vorige accountant heeft daarover aanbevelingen geformuleerd. De SP constateert nu dat de kwaliteit nog steeds niet op orde is en vraagt wat er in vorige jaren is gedaan met de aanbevelingen van de accountant voor de verbetering van de kwaliteit van de stukken.

Mevrouw Bittich sluit zich expliciet aan bij het CDA. Zij deelt een compliment uit richting accountant. De aangeleverde stukken zijn veel beter dan die van de vorige accountant. Zij vraagt de accountant om een analyse wat er binnen de provincie niet goed gaat, als het gaat om de kwaliteit van de stukken.

De heer V.d. Dikkenberg leest in deze rapportage een waarschuwing wat betreft de kwaliteit van de stukken. Hij sluit zich in die zin aan bij de reeds gestelde vragen.

Concreet is zijn vraag waar zich het werkelijke kwaliteitsaanleverprobleem voordoet. De financiële kolom zegt hem in dat opzicht vrij weinig. Hoe gaan GS dat oplossen. Er zou een bedrijf zijn ingeschakeld die controle uitvoert. Levert dat bedrijf goede diensten?

De uitvoering in blok 3 ligt niet op schema, zo blijkt uit de voortgangsrapportage. Volgens de grafiek lijken de bestedingen versus de planning gelijk op te gaan, dus conform planning. Dienaangaande vraagt hij om een toelichting.

Er wordt geschermd met de 3 lines of defence. Hoe gaan GS deze invoeren om de kwaliteit van stukken op orde te krijgen?

Gedeputeerde Strijk begrijpt dat er veel vragen zijn over de kwaliteit van de stukken. Vanavond gaat de FAC spreken over de Boardletter en de constatering van de accountant op dat punt komen daar naar voren. Hij las in de Boardletter nieuwe aspecten maar heel veel elementen waren hem bekend. In september 2019 heeft hij met de FAC gesproken over de jaarrekening 2017 en de lijst met aanbevelingen dienaangaande. Op basis daarvan werd besloten een projectteam in te richten die de komende 2,5 jaar aan de slag gaat om de organisatie te verbeteren. Dat heeft te maken met de kennis van de BBV, het tussentijds afsluiten, archivering,

wie er mag boeken e.d. PS krijgen over de vorderingen van dit proces voortgangskwartaalrapportages. De 1^e kwartaalrapportage 2020 werd in april naar PS verzonden. Hij heeft PS per brief laten weten dat hij de medewerkers, die bezig zijn met het structureel verbeteren van de organisatie, tijdelijk moet inzetten voor het jaarrekening traject. Hij worstelt steeds met de vraag hoe de menskracht het meest optimaal kan worden ingezet. Zodra de jaarrekeningen zijn vastgesteld, zal er weer volop worden ingezet op de structurele verbeteringen van de organisatie.

Op dit moment wordt er van veel hulpkrachten gebruik gemaakt. De provincie is op zoek naar vaste medewerkers waardoor er wat kunde en kennis betreft een meer collectief geheugen gaat ontstaan. Dat alles helpt de kwaliteitsverbetering van stukken. Goed nieuws is dat er twee weken geleden twee nieuwe teamleiders konden worden aangesteld, die binnenkort van start gaan.

Het is juist dat de kwaliteit van de stukken soms onvoldoende is, maar dit is de situatie waar hij nu voor staat.

De VVD vroeg hoe daarmee wordt omgegaan. Spreker heeft vrijwel dagelijks contact met de accountant bv. over openstaande vragen en over informatie die de accountant nodig heeft over een bepaald dossier. Niet alles wordt automatisch aangeleverd: soms lijkt het wel op coachen wat PWC doet in het meenemen van de medewerkers bij datgene wat nodig is voor het controletraject.

Gevraagd werd of de datum van 15 juli haalbaar is. Dat is volop de inzet. De organisatie gaat misschien piepend en krakend over de streep om die datum te halen maar alle inzet is er om die 15 juli te halen, echter, garanderen kan hij dat niet.

Spreker geeft aan dat er de komende 2,5 jaar wordt gewerkt aan het verbeteren van de organisatie: dat proces kost tijd en de problemen zijn niet onmiddellijk op te lossen.

Mevrouw Koedijk gaat in op vragen over:

- Kwaliteit van de stukken en de analyse van de accountant
- Het halen van de datum van 15 juli en de uren die daarvoor nodig zijn
- Eventuele zorgpunten.

In de Boardletter wordt ingegaan op de vraag waarom de organisatie moeite heeft om kwalitatief goede stukken aan te leveren. Een deel zit in het primaire proces van de organisatie en niet alleen in de financiële kolom: er ontbreken beheersmaatregelen en onduidelijk is waar en wie stukken moet bewaren om later verantwoording over af te leggen. Nu moet er gezocht worden naar stukken die verspreid zijn over de gehele organisatie.

Het informatiesysteem maakt het moeilijk om aansluiting op stukken te maken en er overzichten uit te krijgen. De complexiteit van het systeem maakt het voor medewerkers ook moeilijk de juiste boekingen te maken. De accountant adviseert de organisatie over te gaan tot een eenvoudiger inrichting.

Ook is er intern niet altijd voldoende kennis van zaken aanwezig, bv. over processen, over de BBV en over de informatie die een accountant voor de controle nodig heeft. Dat alles wordt uitgebreid in de Boardletter beschreven. Veel van de geconstateerde knelpunten zijn reeds in de verbeterplannen opgenomen maar het kost tijd om deze op te lossen.

Vragen zijn er gesteld over de uren die PWC maakt voor de jaarrekeningcontrole. De accountant is veel tijd kwijt met het op orde krijgen van de aanlevering van de stukken; dat vraagt meer uren dan zij had gehoopt bij het opstellen van de planning. Relatief kon er minder tijd aan de controle worden besteed. De uren van de accountant volgen de planning, maar in mei moet er wel een inhaalslag ten aanzien van de controle plaatsvinden, anders moeten er nog meer uren worden ingezet om de datum van 15 juli te kunnen halen. Die deadline blijft spannend maar ook PWC

gaat daar ontzettend hard voor. Het halen van de deadline is erg belangrijk, voor de provincie maar ook voor PWC. Het is zaak de energie, die nu volop in het proces zit, te behouden. Voor het halen van de deadline is de kwaliteit van de dossiers essentieel, en om die reden vinden er dagelijkse contacten plaats.

Eventuele punten van zorg worden beschreven in het position paper: dat document bevindt zich in een afrondende fase.

De voorzitter geeft gelegenheid voor een tweede termijn.

De heer Janssen herkent de analyse die door de accountant zojuist werd gegeven. Belangrijk is het de leerpunten uit deze controleronde vast te leggen om optimaal gebruik te maken van het leereffect en herhaling van fouten te voorkomen.

Wat betreft het budget voor de accountant, wijst hij erop dat bij het vaststellen van het budget werd opgemerkt dat het ruim was begroot. De VVD is nog niet zo ver dat de controle tot overschrijding van het budget mag leiden. Dat is prematuur. De VVD gaat er nu nog van uit dat de controle binnen het budget gerealiseerd gaat worden.

De heer Van Wijk deelt mede dat FvD zich voor een groot deel bij de VVD kan aansluiten, ook als het gaat om het budget voor de accountant. Erg blij is zijn fractie dat er “drive en vibe” in het proces zit om die 15 juli te halen.

De heer Wijntjes constateert dat er fracties zijn die problemen hebben met een mogelijke budgetoverschrijding van de accountant, terwijl ze wel stellen dat de deadline koste wat kost moet worden gehaald. Dat is wel een spanningsveld.

Hij heeft de indruk dat de kwaliteit van dossiers in negatieve zin wordt beïnvloed door de verantwoordelijkheidsverdeling binnen de organisatie, de grote decentralisering zonder voorwaarden en het “krakkemikkige ontwerp” van de financiële administratie. Hij vraagt dienaangaande om een reactie.

De heer De Droog is blij met de geschetste context en met de voortgang van het proces. Hij begrijpt dat er volop energie in het proces zit en dat is zichtbaar en voelbaar. D66 spreekt de hoop uit dat dit kan worden vastgehouden richting 15 juli.

Mevrouw Krijgsman merkt op dat ook de PvdA hoopt dat 15 juli wordt gehaald. Mocht de accountant meer kosten gaan maken, dan verwacht zij dat de gedeputeerde dat zo spoedig mogelijk met de FAC bespreekt, zodat er inzicht komt in de vraag wat de eventuele meerkosten zullen zijn. De PvdA wil nu niet direct stellen dat een budget overschrijding acceptabel is, maar de aanpak en de werkwijze van de accountant noemt zij ‘prima’.

De heer Van Oort deelt mede dat de ChristenUnie de grote drive en de positieve instelling van de gedeputeerde en de accountant waardeert. Tegelijkertijd is het zaak realistisch te zijn, gelet op de constatering dat de kwaliteit van stukken achterblijft en dat er daardoor extra werkzaamheden en dus extra uren van de accountant en de interne organisatie nodig zijn. Wanneer er extra budget nodig is, dan zou de ChristenUnie dat betreuren maar het wel accepteren.

De heer Dercksen wil ingaan op het kostenaspect. In het verleden was er vaker sprake van budgetoverschrijdingen en PS konden daar niet veel aan doen. Ook de PVV wil niet dat er budget wordt overschreden. Hij vraagt de gedeputeerde of PS een sturingsinstrument hebben om de accountantskosten te kunnen beïnvloeden.

Mevrouw Poppe memoreert dat de al langer zittende statenleden dit verhaal ieder jaar weer horen: steeds nieuwe aanbevelingen, kosten overschrijdingen en het niet goed aanleveren van stukken door de organisatie, maar slechts puzzelstukjes, terwijl de puzzel zelf door de accountant moest worden gelegd. Er is voor de accountant een flink budget gereserveerd. Wanneer er veel uren opgaan aan het verkrijgen van de juiste informatie, in plaats van aan het controleren van de stukken, dan vindt de SP dat een vorm van verspilling.

De heer V.d. Dikkenberg vraagt nogmaals naar de bestede uren versus de planning van de accountant. In een grafiek uit de voortgangsrapportage staat dat men op 55% van de planning zit, terwijl er 53% is uitgevoerd. Zijn vraag is of er 53% van het proces is uitgevoerd. Kan de accountant aangeven hoeveel procent van het proces is uitgevoerd ten opzichte van de geplande uren?

Gedeputeerde Strijk gaat in op vragen en opmerkingen van de fracties.

Het CDA vroeg om een reflectie op de aansturing, de verantwoordelijkheidsverdeling in de organisatie en het krakkemikkige ontwerp van de financiële administratie. Deze drie punten, maar nog veel meer, komen terug in de Boardletter en werden ook gesignaleerd bij de controle van de vorige jaarrekeningen. Al die punten staan in het project verbetering financiële kolom: die verbeterstappen zullen, in volgorde van belangrijkheid, in de komende jaren moeten worden gezet. Zo is cultuurverandering een proces van lange adem.

Gesproken werd over het taakstellend budget voor de accountant terwijl meer werk en uren niet kunnen worden uitgesloten. Hij zegt de PvdA toe dat, wanneer dergelijke signalen concreter zijn dan de risicomelding van de accountant zojuist, de heer Dinklo door de accountant en door hem zal worden geïnformeerd. De heer Dinklo, voorzitter van de FAC, zal dan de FAC bij elkaar roepen: dit is concreet in het proces afgesproken. Hij memoreert dat PS de opdrachtgever van de accountant zijn.

Hij hoorde de woorden van de heer Van Oort dat er spanning zit tussen de ambitie enerzijds en het budget anderzijds.

De PVV vroeg naar de sturingsinstrumenten van PS in relatie tot het budget van de accountant. Spreker meent die op de korte termijn zeer beperkt zijn. Een optie kan zijn dat de FAC hem als gedeputeerde Financiën voor de langere termijn, bv. over 2, 5jaar, verantwoordelijk maakt. Zo kan er gesproken worden over de vraag hoe hoog de accountantskosten over 2 jaar zouden moeten zijn, welke stappen er over twee jaar in de organisatie zijn gezet e.d. Dat alles moet worden vertaald in dossiers die wel goed worden opgeleverd, waardoor de accountantskosten gaan afnemen. Wellicht moet later het gesprek worden gevoerd over de vraag hoe PS op langere termijn wel sturing kunnen geven aan de kosten van de accountant.

De SP gaf aan dat de accountant al jarenlang aanbevelingen uitbrengt.

Het motto van de gedeputeerde is: "als je doet wat je altijd doet, krijg je wat je altijd kreeg". De vraag is wat de provincie nu anders doet dan in het verleden. Zo is er voor het eerst voor het structureel verbeteren van de financiële kolom een verbeterproject opgestart, waaraan gedurende 2,5 jaar zal worden gewerkt: PS ontvangen daarover ieder kwartaal een stoplichtenrapportage. Nogmaals zet hij de uitnodiging bij PS uit dat hij graag bereid is dat nader

toe te lichten: tot nog toe is dat wat blijven hangen. Het is goed daarover met elkaar het gesprek te voeren.

Hij is heel blij met de samenwerking met en de constructieve meedenkende houding van PWC. Hij realiseert zich dat er van de accountant veel flexibiliteit wordt verlangd en dat de stukken niet altijd goed worden aangeleverd. Ook heeft hij veel respect voor het provinciale team dat keihard werkt om de datum van 15 juli te halen. Samen met de accountant biedt dat een mooi samenspel.

De voorzitter laat weten dat hij 1 x per 2 weken contact heeft met de accountant. Komen er zaken naar voren die een spoedvergadering van de FAC vragen, dan zal hij de FAC tussentijds bij elkaar roepen. De FAC kan er van op aan dat hij nadrukkelijk de vinger aan de pols houdt.

Mevrouw Koedijk dankt de FAC en de gedeputeerde voor de complimenten die zijn gegeven: zij kreeg er bijna een kleur van. Er wordt samen opgetrokken en hard gewerkt om hetzelfde doel te realiseren.

De ChristenUnie vroeg realisme in de planning en in de kosten. Dat realisme zit in de voortgangsrapportage. Het is en blijft een spannend proces, vooral omdat er in de planning qua controle nog een flinke slag moet worden gemaakt.

Naar aanleiding van de vragen van de SGP, verwijst zij naar slide 3 van de voortgangsrapportage. Per blok wordt daar de stand van zaken aangegeven en daaruit blijkt dat er niets op groen staat. Zij gaat hier overigens geen percentage aan hangen, dat is niet mogelijk. Duidelijk is wel dat er nog een behoorlijk stuk moet worden geaudit. In slide 5 staat 53% realisatie en dat heeft betrekking op de urenbesteding die vooraf was gecalculeerd. De uren worden wel besteed, maar aan andere zaken dan vooraf was bedacht.

De heer Wijntjes vroeg om een diepere analyse en dienaangaande verwijst zij naar de Boardletter. Zij licht toe dat bv. het decentraal boeken een bron van fouten blijkt te zijn: dat punt is opgenomen in het verbeterplan.

De VVD sprak van het leereffect van dit proces. Spreekster beaamt dat het proces buitengewoon leerzaam is. In de Boardletter staat dat het verstandig is handvatten te koppelen aan het afsluitproces en dat in een soort handboek op te nemen. Zo worden verbeteringen vastgelegd voor de toekomst.

De heer De Droog komt terug op de suggestie van gedeputeerde Strijk om apart met elkaar te spreken over het verbetertraject financiële kolom, aan de hand van de voortgangsrapportages. Hij wil die suggestie graag overnemen. Mevrouw Groen sluit zich daar graag bij aan.

De voorzitter zegt toe dat de volgende kwartaalrapportage zal worden geagendeerd en besproken voor de daarop volgende FAC vergadering.

Niets meer aan de orde zijnde, sluit hij de vergadering.